

巻頭言

2024年度は、バッコック研究にとって大きな節目の年になりました。

バッコック研究 20 周年：桜井由躬雄先生がバッコックにて現地調査を開始したのが 1994 年でした。桜井先生を含め、誰も想定していなかったほどの長期の継続調査となりました。今後は、長期継続調査であることを最大限活かした、他にない新しい研究スタイルの構築を考えます。また、これまでの成果を多様な形で示していく必要があります。

Quý さんの退職：バッコック研究が開始された 1994 年に合作社主任を務めていた Quý さんが、定年のため 2024 年度をもって合作社主任を退職されました。見ず知らずの外国人研究者一団を 20 年に渡って受け入れてくださった Quý さんと合作社、そしてタインロイ村のすべての皆様のサポートに心から感謝申し上げます。Quý さん、どうもおつかれさまでした。

集落の網羅的社会経済調査：バッコック研究にはいくつか研究の柱があります。考古学遺物や碑文・文書資料等、多様な史資料を用いたバッコックの村の歴史研究、村の古老へのインタビューに基づいた村から見たベトナム近現代史研究、合作社および農業研究、祭礼・儀礼研究、そして、ひとつの集落を対象とした網羅的な社会経済調査等です。網羅的社会経済調査は 1995 年に第 1 回目の調査を実施し、それ以降、5 年ごとに調査を実施・継続してきました。唯一の例外はコロナ禍の 2020 年でした。そして 2024 年にも実施することができました。1995 年から 2010 年までの網羅的社会経済調査の結果は、基本的には、桜井先生が分厚い記述として残されています。新しいバッコック研究チームになってからは、今回が 2 回目の網羅的社会経済調査になります。現在のバッコック研究チームは、歴史的経緯を踏まえながら、特に 2000 年代以降を対象として、村の生業が多様化し、農村が必ずしも「農」村とは言えない状況に急激に変貌する時代に焦点を当てて研究を行っています。バッコック通信 No.23 号では、その網羅的社会経済調査の概要を記しています。今後は、村の急激な変化を、長期の変化の中で位置づけながら、分析を進めていきます。

村の合併：バッコック研究を受け入れてくださったタインロイ村が、今年度、近隣の 2 村と合併し、人口 3 万人を越す大きな村に変わりました。ベトナムで市町村統廃合は珍しいことではありませんが、行政機構が変わると村の人びとと国家との関係も変わります。新しい行政機構の中でバッコックという枠組みがどうなるのかを考える必要があります。

ベトナム学研究所設立 20 年記念シンポ：バッコック研究の、ベトナム側の研究カウンターパートである、ハノイ国家大学ベトナム学研究所が、設立 20 年を迎え、記念シンポジウムを開催しました。地域研究を教育研究のひとつの柱に据える稀有の研究所であり、我々のかけがえのないパートナーです。今後のますますの発展を祈念いたします。

柳澤雅之
京都大学東南アジア地域研究研究所

Lời mở đầu

Năm 2024 là một cột mốc quan trọng đối với dự án Nghiên cứu làng Bách Cốc (DABC).

Kỷ niệm Nghiên cứu làng Bách Cốc: Giáo sư Sakurai Yumio bắt đầu nghiên cứu làng Bách Cốc vào năm 1994, sau đó đã trở thành một dự án nghiên cứu dài hạn mà không ai, kể cả Giáo sư Sakurai, có thể lường trước được. Từ bây giờ, chúng tôi sẽ xem xét xây dựng một phương pháp nghiên cứu mới tận dụng tối đa đặc điểm là nghiên cứu dài hạn. Chúng tôi cũng cần đẩy nhanh tiến độ để trình bày kết quả nghiên cứu của mình.

Nghỉ hưu của ông Quý: Ông Quý, người đứng đầu hợp tác xã kể từ khi DABC bắt đầu, đã nghỉ hưu vào năm nay. Chúng tôi xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành đến ông Quý, hợp tác xã và mọi người ở xã Thành Lợi vì sự hỗ trợ của họ trong suốt 20 năm qua. Trong suốt thời gian đó, họ đã chào đón một nhóm các nhà nghiên cứu nước ngoài hoàn toàn xa lạ với họ. Cảm ơn ông rất nhiều vì sự hỗ trợ tuyệt vời của ông Quý.

Khảo sát kinh tế xã hội toàn diện của một xóm: DABC có một số chủ đề chính, bao gồm nghiên cứu lịch sử về sự hình thành làng bằng nhiều loại tài liệu, chẳng hạn như di tích khảo cổ, bia ký và sử liệu; nghiên cứu về lịch sử hiện đại và đương đại dựa trên các cuộc phỏng vấn với những người cao tuổi trong làng; nghiên cứu về cộng đồng và hợp tác xã nông nghiệp; nghiên cứu về lễ hội và nghi lễ; và khảo sát kinh tế xã hội toàn diện của một xóm. Khảo sát kinh tế xã hội toàn diện của một xóm đầu tiên được tiến hành vào năm 1995, và kể từ đó, các cuộc khảo sát được tiến hành năm năm một lần. Ngoại lệ duy nhất là vào năm 2020 do COVID 19. Và sau đó, chúng tôi vừa tiến hành thực hiện trong năm 2024. Kết quả của cuộc điều tra này từ năm 1995 đến năm 2010 về cơ bản được thảo luận trong các mô tả dày đặc do Giáo sư Sakurai Yumio viết. Cuộc điều tra năm 2024 là lần thứ hai đối với nhóm nghiên cứu làng Bách Cốc mới. Nhóm hiện tại đang tập trung vào giai đoạn từ những năm 2000, khi sinh kế của làng đã được đa dạng hóa đáng kể. Thông Tin Bách Cốc Số 23 sẽ tổng quan về cuộc điều tra này và chúng tôi sẽ phân tích dữ liệu.

Sáp nhập xã: Xã Thành Lợi, nơi đã tiếp nhận nhóm nghiên cứu DABC, đã sáp nhập với hai xã hành chính lân cận trong năm nay và đã trở thành một xã lớn với dân số hơn 30.000 người. Mặc dù việc sáp nhập thành phố không phải là hiếm ở Việt Nam, nhưng khi cơ cấu hành chính thay đổi, mối quan hệ giữa dân làng và nhà nước cũng thay đổi. Cần phải khảo sát cẩn thận về cách khuôn khổ của Bách Cốc sẽ thay đổi trong cơ cấu hành chính mới.

Kỷ niệm 20 năm thành lập (2004-2024) và 35 năm truyền thống (1989-2024) của Viện Việt Nam học và Khoa học phát triển (VNH&KHPT), Đại học Quốc gia Hà Nội: VNH&KHPT, đối tác Việt Nam của DABC, đã kỷ niệm 20 năm thành lập bằng một hội thảo kỷ niệm. Đây là một viện hiếm hoi đặt nghiên cứu khu vực học vào một trong những hoạt động giáo dục và nghiên cứu trọng tâm của mình và là đối tác vô giá đối với chúng tôi. Chúng tôi mong muốn VNH&KHPT sẽ tiếp tục thành công trong tương lai.

YANAGISAWA Masayuki

Trung tâm Nghiên cứu Đông Nam Á, Đại học Kyoto